

Sygn. akt IV CSK 188/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSA Agata Zając (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku A.K.
przy uczestnictwie M.K.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt II Ca .../15,

I. oddala skargę kasacyjną;

**II. zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika
postępowania kwotę 10 800 (dziesięć tysięcy osiemset) zł tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w B. ustalił, że w skład majątku wspólnego A.K. i M.K. wchodzi:

- a) 16 udziałów w spółce H. sp. z o.o. z siedzibą w B. o wartości 489 182,24 zł;
- b) wierzytelności w kwotach 320 000 zł, 8 757,41 zł, 71 250, 47 575 zł, 75 371,25 zł, 62 434,50 zł oraz 7 979,92 zł, 13 431,50 zł i 4 031 zł;
- c) jednostki rozrachunkowe zgromadzone na rachunku ING Otwartego Funduszu Emerytalnego przez A.K. o wartości 59 673,33 zł i przez W. K. o wartości 31 526,72 zł;
- d) ruchomości stanowiące wyposażenie mieszkania szczegółowo opisane w postanowieniu oraz samochód marki Acura i laptop HP;
- e) kwota 72 542,40 zł tytułem spłaty z majątku wspólnego długu osobistego M.K..

Sąd Rejonowy dokonał podziału majątku dorobkowego wnioskodawczynie i uczestnika postępowania oraz zasądził tytułem wyrównania udziałów od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kwotę 549 546,70 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że A. K. i M. K. zawarli związek małżeński 2 sierpnia 2003 r., nie zawierali umów majątkowych małżeńskich, zaś wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 24 maja 2010 r. orzekający rozwód uprawomocnił się w dniu 15 czerwca 2010 r.

Za bezsporny Sąd Rejonowy uznał fakt, iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi 16 udziałów w kapitale zakładowym H. sp. z o.o. w B. o nominalnej wartości 1000 zł każdy. Ustalając wartość tego składnika majątku na kwotę 489 182,24 zł Sąd Rejonowy oparł się na opinii biegłych B. Polska sp. z o.o. w Warszawie uznając, iż przyjęta w tej opinii metoda w sposób najwierniejszy odpowiada rzeczywistej wartości udziałów w spółce na datę ustania wspólności majątkowej.

Sąd Rejonowy uznał, że zgodnie z art. 32 § 2 k.r.o. uzyskane z udziałów w spółce z o.o. dochody w zakresie objętym wnioskiem także wchodzi do majątku dorobkowego byłych małżonków, gdyż z chwilą ustania wspólności majątkowej udział w spółce staje się ich współwłasnością i powinni oni dzielić się po połowie

wszelkimi dochodami, pożytkami które przynosi rzecz wspólna. Sąd Rejonowy ustalił, że uczestnik do chwili obecnej dywidend nie otrzymał, gdyż zgodnie z uchwałą wspólników zostały one przeznaczone na kapitał zapasowy, uznał jednak, że nie ma to wpływu na kwestie rozliczeń między stronami, skoro uczestnik postępowania sam, jednostronnie, jako wspólnik spółki, podjął decyzję o przeznaczeniu przypadających mu kwot na dywidendy, zaś wnioskodawczym, która nie miała na to wpływu, nie może ponosić negatywnych skutków tej decyzji. Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy uznał, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania wchodzi wierzytelności w kwotach 71 250 zł, 47 575 zł, 75 371,25 zł i 62 434,50 zł stanowiące wartość przypadających uczestnikowi postępowania dywidend z zysku H. sp. z o.o. z lat 2010 - 2013.

Sąd Rejonowy zaliczył także do majątku dorobkowego wierzytelność w łącznej wysokości 320 000 zł stanowiącą równowartość dopłat, jakie uczestnik postępowania uiścił na rzecz Spółki w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, a które zostały mu zwrócone między 1 marca 2010 r. a 7 grudnia 2012 r. w kwocie 300 000 zł, zaś do dnia 12 lutego 2014 r. w pełnej wysokości.

Do majątku wspólnego stron Sąd Rejonowy zaliczył także środki pieniężne zgromadzone przez każdego z małżonków na rachunku ING Otwartego Funduszu Emerytalnego, kwoty wpłacone przez uczestnika postępowania z tytułu składek na dodatkowe ubezpieczenie oraz indywidualne konto emerytalne do 15 czerwca 2010 r., ruchomości stanowiące wyposażenie mieszkania, samochód marki Honda Accura i laptop HP oraz kwotę przeznaczoną z majątku dorobkowego na spłatę kredytu jaki uczestnik postępowania zaciągnął przed zawarciem związku małżeńskiego i wierzytelność z tytułu środków jakie w dacie ustania wspólności majątkowej były zgromadzone na rachunku bankowym.

Sąd Rejonowy rozliczył także kwotę, jaką uczestnik postępowania wydatkował już po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej na spłatę kredytu zaciągniętego w czasie trwania małżeństwa.

Dokonując podziału majątku dorobkowego, Sąd Rejonowy wszystkie składniki tego majątku przyznał uczestnikowi postępowania, za wyjątkiem

ruchomości stanowiących wyposażenie mieszkania, co do których nakazał sprzedaż w drodze licytacji z podziałem pozostałej po rozliczeniu kosztów egzekucji kwoty po połowie między byłych małżonków.

Po dokonaniu rozliczeń wartości składników majątku uzyskanych przez wnioskodawczynię i uczestnika postępowania oraz spłaty wierzytelności Sąd Rejonowy uznał, że uczestnik postępowania zobowiązany jest do dokonania dopłaty na rzecz wnioskodawczym kwoty 549 546,70 zł, w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami w wypadku uchybienia terminowi płatności.

Na skutek apelacji uczestnika postępowania Sąd Okręgowy w B. postanowieniem z 3 grudnia 2015 r. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego określając wartość udziałów w spółce na kwotę 318 408,96 zł, zaś kwotę wierzytelności z punktu 1 ł na 3 746 zł, uchylając punkty 1 d, 1 e, 1 f i 1 g postanowienia, zaliczające w poczet majątku dorobkowego stron nie pobrane przez uczestnika postępowania dywidendy oraz obniżając zasądzoną na rzecz wnioskodawczyni tytułem dopłaty kwotę do 335 702,19 zł, w pozostałym zakresie apelację oddalił i orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy dopuścił dowód z uzupełniającej opinii B. Polska sp. z o.o. celem uaktualnienia wartości udziałów w H. sp. z o.o. z uwzględnieniem rzeczywistych wyników finansowych spółki w latach 2010-2014 i zobowiązując biegłych do wskazania, czy kwoty zysków wypracowanych przez Spółkę w latach 2010-2013, a nie wypłacone wspólnikom, mają wpływ na określenie wartości tych udziałów.

Na podstawie sporządzonej opinii Sąd Okręgowy ustalił wartość udziałów w spółce z o.o. na kwotę 318 408,96 zł. Sąd Okręgowy wskazał na stwierdzone przez biegłych celowe działanie wspólników spółki mające doprowadzić do pogorszenia jej wyników finansowych, a polegające na dokonywaniu wypłat za świadczone na rzecz spółki w ramach własnej działalności gospodarczej usługi medyczne w kwotach przekraczających kwoty przychodów stwierdzając jednak, że spółka działa bardzo dobrze, odnotowuje stały wzrost przychodów i podejmowane przez wspólników działania nie mogą wpływać na obiektywną wycenę wartości udziałów dokonaną przez biegłych.

Sąd Okręgowy uznał także za zasadne zarzuty uczestnika postępowania dotyczące zaliczenia do majątku wspólnego stron wypracowanych przez spółkę O. zysków za lata 2010-2013. Zdaniem Sądu Okręgowego zyski te nie stanowią dochodu w rozumieniu art. 31 § 2 ust. 2 k.r.o., gdyż zgodnie z uchwałą wspólników spółki O. niepodzielony zysk został przeznaczony na kapitał zapasowy, nie został więc wypłacony wspólnikom, którym nie przysługuje roszczenie o wypłatę dywidendy. Ponadto, jak wskazał Sąd Okręgowy, z opinii biegłych wynika, że kwoty wypracowanych zysków wpływają na wartość udziałów w spółce i nie mogą być dwukrotnie uwzględnione jako składnik majątku wspólnego - raz pośrednio poprzez wartość udziałów w spółce, a drugi raz bezpośrednio, jako kwoty przypadające na uczestnika postępowania.

Po ponownym rozliczeniu wartości składników majątku przypadających każdemu z byłych małżonków Sąd Okręgowy ustalił, że należna wnioskodawczyni dopłata z tytułu wyrównania udziałów wynosi 335 702,19 zł.

Skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 3 grudnia 2015 r. wywiodła wnioskodawczyni, zaskarżając to postanowienie w punktach I a, b i d oraz III i IV i wnosząc o zmianę postanowienia:

- w punkcie Ia przez określenie wartości udziałów na kwotę 477 182,24 zł,
- uchylenie punktu Ib,
- podwyższenie kwoty z punktu Id do kwoty 543 404,20 zł,
- uchylenie punktów III i IV

i obciążenie kosztami postępowania odwoławczego w całości uczestnika postępowania,

ewentualnie o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Skarżąca podniosła zarzuty:

1) naruszenia prawa procesowego tj. - art. 46 k.r.o. w zw. z art. 684 k.p.c. w z art. 1035 k.c. w zw. z art. 5 k.c. przez ustalenie wartości składnika majątku stron w oparciu o wycenę udziału w spółce z o.o. dokonaną metodą dochodowo-majątkową opartą o dane finansowe celowo zaniżane przez wspólnika w spółce, w sytuacji gdy wycena powinna uwzględniać rzeczywistą

wartość rynkową udziału, tj. sporządzona być powinna przy założeniu prowadzenia racjonalnej gospodarki ekonomicznej spółki;

2) naruszenia prawa materialnego:

- przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że zysk wypracowany przez spółkę z o.o. przeznaczony na kapitał zapasowy spółki nie stanowi dochodu z prawa w rozumieniu art. 31 § 2 ust. 2 k.r.o. w sytuacji, gdy zysk ten został postawiony do dyspozycji wspólników, zgodnie z ich wolą został w określony sposób zadysponowany, w związku z czym nastąpiło rozrządzenie przez wspólnika środkami finansowymi, które powinny zostać rozliczone w ramach majątku wspólnego małżonków;
- naruszenia przepisów art. 31 § 2 ust. 2 k.r.o. w zw. z art. 207 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że pożytki z prawa (dochody z udziału kapitałowego) nie przysługują małżonkowi wspólnika w sytuacji, gdy wycena tegoż udziału odbywa się w oparciu m.in. o osiągnięte zyski, w sytuacji, gdy w ramach podziału majątku wspólnego małżonek ma roszczenie o wypłatę zarówno wartości udziału w majątku, jak i pożytków z tego majątku pobranych przez drugiego małżonka.

Rozpoznając sprawę w granicach określonych art. 398 k.p.c., Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z treści zarzutów sformułowanych w skardze kasacyjnej wynika, że rozstrzygnięciu Sądu Najwyższego przedstawiono sporną między stronami kwestię składu majątku dorobkowego w zakresie zaliczenia do tego majątku przypadającego na wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udziału w zysku wypracowanym przez spółkę w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej jednego ze wspólników oraz po jej ustaniu i przeznaczonego - już po ustaniu wspólności majątkowej - uchwałą wspólników na kapitał zapasowy oraz sposób oszacowania wartości składnika majątku dorobkowego, jakim są udziały w spółce.

Skarga kasacyjna została oparta na obu podstawach wskazanych w art. 398³ § 1 k.p.c., zatem w pierwszej kolejności konieczne jest ustosunkowanie się do zarzutów naruszenia prawa procesowego, sformułowanych w skardze jako naruszenie art. 46 k.r.o. w zw. z art. 684 k.p.c.

w z art. 1035 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez ustalenie wartości składnika majątku stron w oparciu o wycenę udziału w spółce z o.o. metodą dochodowo-majątkową opartą o dane finansowe celowo zaniżane przez wspólnika w spółce, w sytuacji gdy wycena powinna uwzględniać rzeczywistą wartość rynkową udziału, tj. sporządzona być powinna przy założeniu prowadzenia racjonalnej gospodarki ekonomicznej spółki.

Tak sformułowany zarzut nie może być uwzględniony w ramach drugiej podstawy wskazanej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.

O ile bowiem powołany przepis art. 46 k.r.o. zawiera treść odpowiadającą normom prawa procesowego, o tyle takiego charakteru nie mają ani art. 5 k.c., ani art. 1035 k.c. jako przepisy prawa materialnego.

Z treści samego zarzutu, jak i z uzasadnienia skargi kasacyjnej wynika, że u podstaw sformułowanego przez skarżącą zarzutu naruszenia prawa procesowego legło założenie, iż elementem ustaleń faktycznych sądu drugiej instancji jest wskazane przez skarżącą celowe zaniżane przez uczestnika będącego jednym ze wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, dochodów spółki wskutek nieuzasadnionych ekonomicznie wypłat na rzecz wspólników świadczących usługi osobiste na jej rzecz.

Takich ustaleń nie dokonał jednak ani Sąd Rejonowy, ani sąd drugiej instancji, także wnioskodawczyni w toku postępowania przed sądami obu instancji nie powoływała się na wskazane okoliczności i nie przedstawiła dowodów potwierdzających fakt podejmowania określonych działań przez wspólników. Sąd Okręgowy w swoim uzasadnieniu wskazał na poruszoną w opinii biegłych kwestię dokonywania przez wspólników wypłat na swoją rzecz za świadczone usługi medyczne w kwotach przekraczających kwoty przychodów, jednak nie jest to równoznaczne z ujęciem tej okoliczności jako elementu stanu faktycznego. Podstawy takich ustaleń faktycznych nie może bowiem stanowić sama opinia biegłych, nie odnosząca się ani do rodzaju świadczonych usług, ani do ich rzeczywistej wartości, a jedynie do uzyskiwanych przez spółkę przychodów. Należy zaś wskazać, że spółka O. jest placówką medyczną, w skład której wchodzi poradnie specjalistyczne oraz szpital chirurgiczno - ortopedyczny,

zaś wszyscy wspólnicy są lekarzami świadczącymi na rzecz spółki usługi medyczne.

Okolicznością powołaną przez sąd drugiej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia jako fakt znany sądowi z urzędu jest jedynie wiedza o toczącym się przed Sądem Rejonowym w B. postępowaniu o podział majątku wspólnego innego wspólnika spółki O.. Należy jednak wskazać, że wprawdzie zgodnie z art. 228 § 2 k.p.c. fakty znane sądowi urzędowo nie wymagają dowodu, jednakże sąd ma obowiązek zwrócić na nie uwagę stron na rozprawie tak, aby strony mogły się co do nich wypowiedzieć, tj. przytaczając konkretny fakt i wskazując sprawę, w której został on stwierdzony. Powołanie w uzasadnieniu orzeczenia znanych sądowi z urzędu okoliczności, które nie były przedmiotem rozprawy, stanowi naruszenie art. 228 § 2 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2009 r. II CSK 166/09, OSNC-ZD 2010, Nr 2, poz. 55). Z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika zaś przede wszystkim, że Sąd Okręgowy uznał, iż kwestia podejmowania przez wspólników działań zmierzających do obniżenia dochodów spółki nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż przyjęta przez biegłych metoda wyceny wartości udziałów uwzględnia zarówno dochody, jakie spółka jest w stanie wygenerować, i jak i aktualną wycenę wartości majątku spółki.

Należy także przypomnieć, że z art. 398³ § 3 k.p.c. wynika wyłączenie możliwości objęcia podstawą kasacyjną zarzutów dotyczących ustalenia faktów oraz oceny dowodów.

Podkreślenia wymaga, że podstawą prawną rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej są przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu wynikającym ze zmiany dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1891). Decydujące znaczenie dla przynależności określonego przedmiotu majątkowego do majątku wspólnego małżonków ma czas jego nabycia w relacji do czasu powstania wspólności majątkowej małżeńskiej oraz pochodzenie środków przeznaczonych na jego nabycie. Zgodnie z art. 31 k.r.o. wspólność majątkowa obejmuje przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub jednego z nich, zarówno ze środków pochodzących z majątku

wspólnego, jak i pochodzących z majątku osobistego każdego z małżonków z wyjątkiem surogacji przewidzianej w art. 33 pkt 10 k.r.o. Do majątku wspólnego należą w szczególności: pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że udziały w spółce z o.o., nabyte przez jednego z małżonków ze środków należących do majątku wspólnego, wchodzi do majątku wspólnego wspólnika i jego małżonka (m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2016 r. III CZP 32/16, LEX nr 2067026)

Nie ma jednak podstaw do uznania, że do takiego rozporządzenia składnikiem majątku dorobkowego czy też jego przekształcenia doszło w sprawie niniejszej. Skoro zatem obojgu małżonkom przysługiwały udziały w spółce z o.o. do dnia podziału majątku, wartość tych udziałów powinna być określona według stanu rzeczywistego z dnia dokonywania podziału, gdyż z punktu widzenia prawa rodzinnego, zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik postępowania mają jednakowe prawa do tego składnika majątku dorobkowego (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 31 stycznia 2013 r. II CSK 349/12, LEX Nr 1314384). Zgodnie z art. 31 § 2 ust. 2 k.r.o. w skład majątku dorobkowego wchodzi także dochody z tego majątku, przy czym przedmiotem dorobku są nie tylko dochody już pobrane, lecz również wierzytelności związane z przychodami. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 357/98 (LEX Nr 1218205), intencją ustawodawcy było, aby majątek wspólny powiększał zarówno przyrost pobrany, jak też taki, który ma być realizowany w przyszłości. Pojęcie „dochód” w rozumieniu art. 32 § 2 pkt 2 k.r.o. należy rozumieć szeroko, jako pożytki zarówno naturalne, jak i cywilne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że dywidendy nie stanowią wprost składników majątku wspólnego małżonków, lecz są pożytkami cywilnymi, jakie przynosiły udziały w spółce, jako składnik majątku wspólnego. Pożytki z majątku wspólnego za okres po ustaniu wspólności majątkowej nie wchodzi do skład majątku wspólnego, lecz stanowią przedmiot odrębnego rozliczenia dokonywanego w ramach postępowania działowego na podstawie art. 657

§ 3 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c. Nie ma jednak podstaw do uznania, że dochodem podlegającym zaliczeniu w skład majątku dorobkowego małżonków lub rozliczeniu na podstawie art. 657 § 3 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c. są udziały w zysku spółki z o.o., wypracowanym zarówno w czasie trwania wspólności małżeńskiej, jak i po jej ustaniu, które zgodnie z uchwałą wspólników zostały przeznaczone na kapitał zapasowy.

Zgodnie z art. 191 § 1 k.s.h. wspólnik ma prawo do udziału w zysku wynikającym z rocznego sprawozdania finansowego i przeznaczonym do podziału uchwałą zgromadzenia wspólników, przy czym zgodnie z art. 191 § 2 k.s.h. umowa spółki może przewidywać inny sposób podziału zysku.

Sam fakt wypracowania przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością zysku nie uzasadnia stwierdzenia, że wspólnikowi przysługuje prawo majątkowe w postaci stosowego udziału w tym zysku stanowiące dochód w rozumieniu art. 32 § 2 pkt 2 k.r.o.

W doktrynie wskazuje się, że uprawnienie do zysku, a więc czysto majątkowe prawo wspólnika wynikające z podmiotowego prawa udziałowego nie może być sprowadzone do charakterystycznych dla stosunków obligacyjnych relacji wierzyciela i dłużnika z uwagi na abstrakcyjny charakter tego uprawnienia, które staje się wierzytelnością dopiero w razie spełnienia określonych przesłanek wynikających z unormowań kodeksu spółek handlowych i umowy spółki.

Dywidenda, jako kwota, której wypłaty może żądać wspólnik powstaje zatem dopiero w razie wykazania zysku w bilansie rocznym spółki (czynnik obiektywny) oraz po powzięciu uchwały wspólników o przeznaczeniu określonej części zysku do podziału i dokonaniu tego podziału między wspólników stosownie do wielkości udziałów (element subiektywny, zależny od woli wspólników). Dopiero skonkretyzowanie uprawnienia pod względem jego treści i podmiotu uprawnionego stwarza roszczenie wspólnika o wypłatę dywidendy - powstaje wierzytelność będąca wyrazem realizacji ogólnego prawa do zysku (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 18 czerwca 2015 r. III CZP 31/15, OSNC 2016, Nr 6, poz. 67).

Do czasu podjęcia przez zgromadzenie wspólników uchwały o podziale zysku istnieje jedynie ogólne prawo udziałowe wspólnika do zysku, mające charakter warunkowy. Błędne jest założenie, wynikające ze sformułowania zagadnienia przedstawionego jako punkt 2 w skardze kasacyjnej, że zysk przeznaczony w drodze

uchwały wspólników na kapitał zakładowy spółki stanowi zysk niepodzielony i jako dochód w rozumieniu art. 32 § 2 pkt 2 k.r.o. podlega rozliczeniu w ramach podziału majątku dorobkowego.

Należy bowiem odróżnić podział zysku między wspólników od podziału w inny sposób, który może służyć wzmocnieniu sytuacji majątkowej spółki, na co wskazuje treść art. 191 § 2 k.s.h.

Zgodnie z powyższym przepisem umowa spółki może przewidywać inny sposób podziału zysku niż określony w art. 191 § 1 k.s.h., a więc między wspólników. W takim wypadku wspólnicy nie są obowiązani do podziału zysku na dywidendy (zgodnie z art. 191 § 1 k.s.h.), ale mogą przeznaczyć zysk na kapitały zapasowe lub rezerwowe, bądź fundusze spółki. Z tych względów, jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 16 grudnia 2014 r., II FSK 2846/12 (LEX Nr 1643660), zysk nie podzielony to zysk, którym wspólnicy nie rozporządzili w żaden sposób, a nie tylko między siebie w postaci dywidendy, a więc zysk, którego podział nie był przedmiotem uchwały wspólników.

Zgodnie zaś z ustalonym w sprawie niniejszej stanem faktycznym w latach 2010- 2013 były podejmowane uchwały wspólników przeznaczające wypracowany przez spółkę zysk na kapitał zapasowy.

Nie ma tym samym podstaw do uznania, że majątek stron w postaci udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przyniósł dochody stanowiące składnik majątku dorobkowego lub podlegające rozliczeniu w niniejszym postępowaniu - zgodnie z żądaniem wnioskodawczynie - na podstawie art. 657 § 3 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c., gdyż nie powstało roszczenie o wypłatę dywidendy za lata 2010-2013 z uwagi na inne przeznaczenie zysku rocznego uzyskanego w tych latach. Niewątpliwie decyzja o przeznaczeniu zysku rocznego na cele związane z działalnością spółki, która wyłącza prawo do dywidendy może naruszać interesy wspólnika i być uznana za krzywdzącą wspólnika w relacji do spółki, jeśli powoduje długotrwałe wyłączenie zysku z podziału, a kapitał zapasowy i kapitał rezerwowy są już bardzo znaczne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2009 r. II CSK 522/08, LEX Nr 494003), jednak ocena podjętych przez wspólników uchwał na

podstawie art. 249 k.s.h. wykracza poza ramy niniejszego postępowania. Nie ulega też wątpliwości, że dokonana przez Sąd Okręgowy wycena aktualnej na datę orzekania wartości udziałów w spółce z uwzględnieniem wyników finansowych spółki za lata 2010-2014 uwzględnia także skutki wynikające z podjęcia uchwał wspólników przeznaczających zysk na inne cele niż dywidenda.

Zyski spółki przeznaczone na powiększenie kapitału zapasowego wpłynęły bowiem na wycenę wartości tego składnika majątku dorobkowego, co jednoznacznie wynika z treści opinii biegłych.

Wobec bezzasadności podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

kc

jw